

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an . . . . . 15 Cor.
 Pe o jumătate de an . . . . . 7 Cor. 50 fl.
 Pe 3 luni . . . . . 4 Cor.

Abonamentele să se trimită la adresa
 „GAZETA POPORULUI“, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI“
 Nagyszeben, Rosenanger 14
 (Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la admini-
 strația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-
 oară 30 fl. a doua- și a treia-
 oară 20 fl.

Un an de revoluție.

În zilele aceste s'a împlinit anul, de-
 când a izbucnit revoluția rusească. Pu-
 ternica împărăție a țarului s'a cutremu-
 rat bătută de vântul năpraznic al răs-
 coalei și când s'a risipit furtuna, lumea,
 plină de mirare, n'a mai găsit pe tron
 nici pe țar, nici pe fiul său. I-a mătu-
 rat pe toți, dela cel mai mare până la
 cel mai neînsămnat „cinovnik“ (slujbaş),
 cari își aflaseră plăcerea în apăsarea po-
 porului, acel minunat duh de învoire,
 care cercetează pământul numai arareori..

Astfel ne-a fost dat să vedem, chiar
 în zilele noastre, în pînă lumină, cum
 se desfășoară răscoala într-o țară, care
 a fost ținută în întunecare vreme de mai
 multe veacuri. Am privit deci frământă-
 rile din Rusia, le-am cumpănit bine și
 pe urmă am văzut că țarul și stăpâni-
 rea sa și-a luat numai răsplata dreaptă,
 pentru fărădelegile lor atât de nume-
 roasă, ca nisipul mării.

Rusia sângera de doi ani, în vreme-
 ce oamenii săi mai luminați cereau în-
 zădar țarului, să dea poporului drepturi
 mai largi și să-i asigure libertatea ne-
 știrbită. Inima țarului nu se îndoia. Ca
 împetritul rege egiptean, care împila pe
 iudei, astfel și „tătucul“ Rușilor nu
 prinse minte din bătăile ne mai pome-
 nite, pe cari le capătă oștirea sa, una
 după alta, ci urma să se umple temnițele
 negre cu tot mai multe jertfe omenești
 și să împrăștie peste câmpurile înghe-
 țate ale Siberiei tot mai numeroși ne-
 norociți. Și atunci, într-o bună zi, ge-
 neralii săi cei mai credincioși, îi opriră
 trenul, în fața orașului Pskow și-l siliră
 să părăsească tronul și să se lapede de
 coroana împărătească.

Pare-că văd și acum bucuria neță-
 murită, care o simțeau toți, când au
 primit cele dintâi știri despre detrona-
 rea țarului. Ne gândeam atunci, că de-
 odată cu țarul a plecat din inima Ru-
 siei și avântul războinic și că deci în-
 curând vom avea pace deplină pe fron-
 tul dela răsărit. Dar a trebuit să mai
 așteptăm o vreme oarecare.

Prințul Lwow și profesorul Miljukow,
 cari fuseseră adevărații făptuitori ai re-
 voluției, se hotărâră a nu întrerupe mă-
 celul de sânge. Ei nu cărmuiră însă de-

cât o scurtă vreme. Veni atunci socia-
 listul Kerenski, care era înzăstrat cu o
 minte aleasă, cu un graiu însuflețit și
 voință de leu. Încercă se domolească du-
 hurile răzvrătite și să verse inimă în
 soldații destrăbălați. Dar nici el nu iz-
 buti. Rusia a prins foc și acum nimeni
 nu mai era în stare a stinge acest uriaș
 căzan de petrol. Ofensiva, pe care o
 începe Kerenski în fața Lembergului se
 prăbuși în mod îngrozitor și Rușii per-
 dură și cel din urmă petec de pământ,
 pe care îl cuceriseră în Polonia. Rându-
 iala peri și în lăuntrul țării și unde, în
 loc de a se sălășlui libertatea, se în-
 cuiară hoții și trântorii.

Între astfel de împrejurări ajunseră,
 în toamna trecută, la putere, Lenin și
 Troțchi, așa numiți bolșevichi, oameni
 cari cerea primenirea desăvârșită a țării.
 Ei doi făgăduiră muncitorilor bogății și
 țăranilor pământ, cât poate să-și ia fie-
 care, pentru-ca să trezească în cei să-
 raci pofta nimernică a banului.

Sfârșitul dela toate aceste fu împăr-
 țirea Rusiei, care a încetat de-a mai fi
 un dușman temut și căruia chiar în zi-
 lele trecute i-au dictat pacea puterile
 centrale.

Fără îndoială, că această icoană a
 revoluției de un an, pe care a făcut-o
 Rusia, e neagră și plină de sânge. În-
 vățămintele, pe cari le-a dat însă isto-
 riei omenești, sunt de cel mai mare fo-
 los, căci ea a dovedit încă odată, că
 nici un așezământ politic nu-și poate
 dura temelie numai din puterea pum-
 nului.

Astfel revoluția rusească nu ne-a
 adus numai pace, ci și nădejdea unei
 izbânde sigure asupra tuturor dușmani-
 lor, pe cari îi are țara noastră.

Glotașii dela 49 până la 51 ani vor fi sloboziți acasă.

Aducem vestea îmbucurătoare, că Ma-
 jestatea Sa Regală a dat în ziua de 13 a
 luni acestei o poruncă preainaltă, în pu-
 terea căreia toți glotașii născuți în anii 1867,
 1868 și 1869, adică toți glotașii dela 49

până la 51 de ani vor fi sloboziți din ar-
 mată acasă. Tot asemenea li-se dă voie să
 plece acasă acelor ostași din armata co-
 mună și hovezilor, născuți în aceiași ani,
 cari în timpul războiului de bună voia lor
 s'au înștiințat la serviciul militar și au fost
 asentați pentru oaste. Slobozirea tuturor a-
 cestora se va face în șirul următor:

1. Pentru cei născuți în anul 1867 slo-
 bozirea se va începe cu 15 Martie și până
 cel mai târziu la sfârșitul luni Mai 1918
 va fi încheiată;

2. Slobozirea celor născuți în anul 1868
 se va începe la 1 Iunie și se va urma până
 cel mai târziu la 15 Septembrie 1918;

3. Slobozirea celor născuți în anul 1869
 se va face pe rând începând cu 16 Septem-
 vrie până cel mai târziu la sfârșitul lui De-
 cembrie 1918, când cu toții vor putea pleca
 acasă.

Porunca aceasta este o urmare a păcii
 ce s'a făcut pe frontul răsăritean, dar tot-
 odată este și un semn de bunăvoință din
 partea Majestății Sale față de cei mai bă-
 trâni dintre glotași.

Câți oameni a pierdut Serbia?

Ministrul Serbiei din Berna (Elveția),
 Dr. Gruici, a făcut unui gazetar următoarele
 declarații:

Dela începutul războiului Serbia a pier-
 dut un milion de oameni (? poate dela în-
 ceputul războiului cu Turcii și până acum.
 Red.) Ostașii sârbi cari se găseau pe fron-
 tul rusec din Dobrogea au fost transpor-
 tați la Londra și de acolo pe insula Corfu
 (unde a fost organizată din nou armata
 sârbească). Pacea încheiată până acum nu
 are înrăurire asupra Serbiei.

Dr. Gruici a mai spus, că frontul dela Sa-
 lonic va fi ținut și pe mai departe, căci
 altfel s'ar lăsa puterilor centrale razim prea
 mare pe țărmurile mării mediterane. Serbia
 nu se va abate dela politica ei de până
 acum și ori cine ar veni la cârmă în locul
 lui Pasici, tot politica acestuia ar urma-o.

De fapt noul guvern al Serbiei are în
 frunte tot pe vechiul ministru peședinte
 Pasici.

Va porni Japonia la războiu?

De câțva timp e mereu vorba ca Japoniezii să iee parte mai cu dinadinsul la războiu, dar încă nu se poate ști ce planuri au și cum vreau să le ducă la îndeplinire. După toate semnele se pregătesc să trimită în curând trupe număroase în Siberia. Statele Unite din America n'au văzut cu ochi buni intrarea Japoniezilor în Siberia și Manciuria, dar se pare că acum și-a dat și ele învoirea, fără de care Japoniezii ar fi stat pe loc — după cum declară ministrul lor din New-York. Se crede că și China va lua parte cu câteva divizii la expediția Japoniezilor.

Planul mare de lucru al comisarisarului pentru Ardeal.

Un colaborator (scriitor) al gazetei unghurești „Déli Hirlap“, a întrebat pe noul comisarisar (împuțernicit al stăpânirii) numit pentru Ardeal dl *Ugron Gábor* (fost ministru pentru afacerile dinlăuntru ale Ungariei), despre gândurile și planul de muncă ce-l are pe viitor. Iată răspunsul comisarisarului: „Pentru toate faptele mele va purta răspunderea numai guvernul ungar, deoarece toate acțiunile (lucrările) mele se vor duce la îndeplinire cu învoirea lui. Încât privește prevederea cu de ale gurii a locuitorilor, pentru aceasta a fost numit un comisarisar aparte, iar un altul va conduce afacerile dintre civiliști și miliție. Cât privește împărțirea de ajutoare pentru cei năpăstuiți de războiu, voi face altă împărțire, adică după comitate, și am nădejde că în timp de 2 luni voi aduce totul în bună rânduială. Până la iarna viitoare trebuiesc îndreptate toate stricăciunile pricinuite caselor pe urma războiului, și pentru grija aceasta vor fi însărcinați 4 funcționari anume. Statificarea școlilor populare confesionale a luat-o în mână comisarisarul *Horváth* numit cu câteva

luni mai înainte pentru lucrul acesta. Una dintre grijile mai însemnate ale mele este regularea cât se poate de îngrabă a neguțului de pământ (proprietăți), luându-se în seamă cu deosebire spre aceasta binele și interesele unghurimei. A și fost numită chiar o comisie (comitet) la Cluj, care poartă grije de cumpărări și vânzări, așa că cel dintâiu pas pot zice că s'a făcut. Spre deosebită luare aminte trebuie să ne fie colonizarea (aducerea) în Ardeal a Maghiarilor ce trăesc în România și-a invalizilor (nenorociților) pe urma războiului. Este asemenea de mare însemnatate cum se vor întrebuița pe viitor milioanele de coroane, aflătoare în

stăpânirea bisericilor, corporațiilor (societăți) și-a feluritelor fonduri. Tot așisderea ne vom îndrepta luarea aminte asupra lărgirii și lungirii liniilor ferate pentru de a fi mai bine legați în viitor cu Brăila, Galații și Odessa. Plănuim apoi statificarea unei părți însemnate a școlilor din Ardeal, mai departe am luat în program (plan) o schimbare radicală (din temelii) a seminarelor (școlilor) unde se cresc învățătorii și supraveghierea lor. Sunt în sfârșit și alte lucruri pe cari le vom pune în atențiunea noastră, precum: „altă împărțire a comitatelor, statificarea politiceii de graniță, și izvoarele de apă minerală (borviz).“

Sfătuirile pentru pace cu România.

Invoiala dintre Rusia și România.

Guvernul rusesc (bolșevic) a dat pe față acum, invoiala avută cu România înainte de ce a intrat în războiu, din care se poate vedea ce făgăduință i-se făcuseră timpul când s'a hotărât țara la pasul greu dus la îndeplinire în vara anului 1916. Publicăm

Cântec.

Vină primăvară dragă
De pe lungi și grele drumuri,
Vin' cu lumea ta întregă
De colori și de parfumuri,

Și cu nopțile albastre
De visări și farmec pline
Și cu pasările noastre
Rătăcite 'n țări streine.

Merii goi te-așteaptă-afară
Să le dai pe ei vestmântul,
— Cel avut li-l sfășiară
Bruma, ploile și vântul,

Ghiociei, toporașii
Să-i desgropi de sub zăpadă,
Ca să treacă copilașii
Prin câmpie și să-i vadă.

Și de toți, de mic, de mare
Să-ți aduci acum aminte,
Că e dornic fiecare
De-ale tale daruri sfinte.

Și le-așteaptă, le visează
Toți — și inima-mi pribeagă...
Să-i aduci și ei o rază
Caldă — primăvară dragă,

Și să faci ca să răsară
Pentru toți sămănătorii
Rodul sfânt ce-l sămănară...
Și s'alungi din lume norii.

Că-i pustiu când nu-i vezi fața
Dulce-a tânăruului soare
Și-i atât de tristă viața
Făr' un cântec, făr' o floare.

Ecat. Pitiș.

La moartea unei mame.

Dl Dr. Valentin Drăgan — colaboratorul nostru — ne trimite următoarea scrisoare:
Cluj, 12 Martie 1918.

Iubite Domnule Redactor!

Cine trăește în amintirea iubiților săi rămași, acela n'a murit încă, a călătorit numai. Mort este numai acela pe care l-am dat uitării.

Mi-am adus aminte de această zicere plină de mângâiere sufletească pentru toți aceia, cari la zile însemnate cu pietate întemeiată pe credință nestrămutată își revoacă în memorie fericirea multă-putină, de câtă avură parte.

Atins până în suflet de lacrimile vărsate de cel mai iubit fiu la groapa celei mai iubitoare mame, astăzi să împlinește anul, când am petrecut la odichnă vecinică pe vrednica Româncă, care a fost Doamna văd. *Ana Frâncu*. Acum când cetesc frumosul scris al învățatului profesor dela universitatea din Praga, de Dr. Ivan Urban Iarnic, în numărul mai proaspăt al „Gazetei Poporului“: „Grai poporan“ — îmi revine în minte cu toate amănuntele jalnica tragedie a mamei, care s'a stâns în exil, în străini, însoțind pe fiul ei iubit: dl *Dr. Amos Frâncu* avocat și director de bancă, chemat sub steag ca glotaș în Reg. 2 de infanterie, în vârstă de 52 de ani.

Departa de-al țării scump pământ, departe, din tristu-i suflet pleacă-un gând în pribegie: „Mai lasă-odată Atotputernice sublime, să-mi văd și să-mi sărut pământul meu iubit!...“

Dar ursita-i rupe firul fraged al vieții, i-a stâns steluța ce abia mai licărea; precum o floare veștejit-a primăvara, așa s'a dus...

Și așa par'că legătura cea sfântă dintre mamă și fiu s'ar fi desfăcut, dar nu! Căci precum văd iubirea adevărată e mai puternică decât vremea; mai nemărginită decât

și noi după gazeta din Sibiu „Tageblatt” aceste făgăduințe ca să le vadă tot omul:

Subsemnații: 1. Imputernicitul militar rus în România, colonelul H. Katarinov, 2. Imputernicitul militar francez la București, A. M. F. N. Deprés, 3. S. B. Thomson, imputernicitul militar al Angliei la București, 4. Imputernicitul militar italian la București locot. colonelul Ferigo, de o parte și Excelența Sa președintele Consiliului de miniștri și ministrul de războiu al regatului român, I. Brătianu de altă parte, s'au învoit asupra următoarelor puncte:

1. Ca întregire a contractului de invoie care a fost încheiat la 17 August 1916 între Rusia, Franța, Anglia, Italia și România, — România se îndatorează să-și mobilizeze toate puterile ei de uscat și mare, și să atace Austro-Ungaria nu mai târziu decât la 23 August 1918 (opt zile după o ofensivă dela Salonic).

2. Din ziua subscrierii acestui contract și în timpul mobilizării și adunării armatei române, — armata rusă să fie îndatorată să desfășoare o lucrare foarte aprigă pe tot frontul austro-ungar cu scopul asigurării înaintării române arătate mai sus. Această lucrare să fie în deosebi puternică și atacând în Bucovina, unde trupele române în orice caz trebuie să-și fie pozițiile, și să rămâie în aceeași putere. Dela 25 August 1916 flota rusă să chieșăsuiască siguranța portului Constanța și să împedecce ori-ce scoborâre de trupe dușmane pe coasta română, precum ori-ce pătrundere în Dunăre, mai sus de gura acestui râu. România, de partea ei, recunoaște dreptul pentru flota rusă dela Marea-Neagră, să se folosească de Constanța ca port de războiu, și să ia și măsurile trebuincioase contra submarinelor dușmane.

3. Rusia se îndatorează, ca în timpul mobilizării armatei române, să trimeată în Dobrogea două divizii de infanterie și o divizie de cavalerie pentru conlucrarea comună cu armata română, contra armatei bulgare. Puterile Antantei se îndatorează să înceapă cu oștirea ei care stă la Salonic o ofensivă, cel puțin cu opt zile înainte de începerea lucrării armatei române, pentru a ușura astfel mobilizarea și adunarea tu-

turor puterilor române. Această ofensivă începe la 20 August 1916.

§ 4. Rusia, Franța, Anglia și Italia se îndatorează a îngriji armata română cu material de războiu care va fi încărcat pe vapoarele române sau ale aliaților și adus apoi prin Rusia. Aceste transporturi vor trebui făcute în așa măsură, încât să sosească zilnic în România, cel puțin 300 tone (300.000 kilograme). În caz că aliații își vor putea deschide drumuri noi, cari vor ușura transportul, România va avea dreptul de a le întrebuița.

§ 5. Puterile aliate se îndatorează de asemenea de a chivernisi pe cât se poate România cu cai, medicamente, alimente și vestminte, pe măsură ce o va cere România.

§ 6. În de comun armata regală română și armata imperială rusă vor avea fiecare comanda ei și locul ei anumit de lucrare, precum și deplină libertate în ducerea la bun sfârșit a lucrului. Linia care taie câmpul de luptă al ambelor armate, începe dela Dorna-Vatra și merge peste Bistrița și valea fluviilor Sajó și Someșul până la Debrețin. Lucrările armatei române vor avea de țel înaintarea prin Transilvania spre Budapesta, întru cât mersul treburilor dela sudul Dunării va îngădui aceasta. Trupele rusești de care vorbește § 3 vor sta sub comanda supremă a armatei române. În caz că numărul trupelor rusești ce vor lucra la sudul Dunării, vor fi într'atâta mărite, încât să ajungă numărul trupelor române, cu cari lucrează, sau poate chiar să le întrecă, atunci aceste trupe odată eșite de pe ținutul român, va forma o armată desinestătătoare sub conducerea comandamentului rusc.

§ 7. Toată prada luată de una din armate, va fi a ei. Prada luată într'o luptă prin lucrare comună cu armata aliată, se va împărți pe măsură numărului trupelor aliate, cari au luat parte la luptă din ambele părți. Spre a ușura armatei române îngrijirea cu cele trebuincioase, comandamentul rus va lăsa armatei române acele materiale din prada făcută în comun, de care România ar avea nevoie repede.

Contractul acesta care stă din 17 puncte cu totul, s'a tipărit în 5 exemplare (de cinci

ori) în București la 17 August 1916. — La sfârșitul lui urmează iscăliturile.

viața și scurtă depărtare dintre ceriu și pământ...

Fericita în Domnul a fost adusă acasă lângă soțul ei iubit, la Baia de Criș, în țara Zarandului, a cărei vrednică fiică a fost, în preajma gironului solitar și a unei cruci uitate...

Din acest jalnic prilej a adresat dl profesor Iarnic îndureratului fiu dl Dr. Amos Frâncu această scrisoare de mângâiere, pe care te rog să o publici în cel mai apropiat număr al Gazetei, ca cetitorii să vadă acel dulce graiu poporan românesc, pe care l'a îndrăgît și străimi, în care învățatul profesor încearcă să ușureze o mare durere. Am dat peste aceasta minunată scrisoare răsfoind printre hârtiile dlui Dr. Amos Frâncu, care m'a încredințat să-i aduc în ordine arhiva privată.

Prea stimat Domnule!

Vestea despre odihnirea în pace a preastimatei Diale mame îmi veni tocmai atunci când era să plec la Universitate, unde Luni, Marți și Joi dela 10—11 îmi țin prelegerea despre gramatica comparativă a limbilor romanice. Nu puteam deci, ceea-ce în alte împrejurări de sigur făceam, să iau parte la

înmormântarea răposatei și-mi pare rău. În schimb iau pana în mână, să spun câte-va cuvinte de părere de rău.

Nu te aștepta însă, să-ți spun niște cuvinte de mângâiere, căci nu mă îndoiesc că în clipele, când rana pricinuită de nemiloasa moarte este proaspătă, toate mângâierile ar fi înzădar. Răposata doamnă într'adevăr a atins o vârstă destul de frumoasă, dară ar fi putut să mai trăiască încă mulți ani, până să fi atins granița cea mai îndepărtată a vieții omenești. A mea mamă muri acum 20 de ani în vârstă aproape de 83 ani și cu toate acestea mi sa părut că s'a dus prea de vreme. Cu atât mai mult că dacă nu se ia în socoteală puțină astmă, și-a păstrat până în clipele din urmă o voioșie și o sprintenie neobicinuită la o vârstă atât de înaintată. Mângâierea trebuie în atari împrejurări s'o aducă singură vremea care potolește durerile cele mai crâncene

Tot așa acum 13 ani am suferit o lovitură și mai groaznică, murindu-mi unul dintre băieții miei în vârstă de 23 ani, aflându-se tocmai în stadiul candidaturii de profesură, alegându-și drept specialitate matematica și descriptiva.

Durerea Diale trebuie să fie și mai mare, întâmplându-se trecerea la cele vecinice a iubitei mame în străinătate, departe de țara unde s'a născut și unde a petrecut zilele fericite lângă bărbatul iubit și desmierdându-și pe singurul fiu al său; departe de acei cari au cunoscut-o de aproape apreciindu-i însușirile vrednice de laudă. După cum vădrăposata are să fie dusă, măcar trupul ei neînsuflețit în țara sa, ca să odichnească în pace lângă soțul ei iubit, care se duse mai înainte ca să-i pregătească sălașul de viață statornică acolo unde nu se știe despre neajunsurile și chinurile din valea aceasta de plângeri.

Doresc din inimă ca cât de curând să vie ziua, când și Dta te vei întoarce sănătos și teafăr la vatra părăsită și de sigur cel dintâi lucru ce vei face atunci, va fi să cercetezi mormântul în care vor odichni uniți întocmai cum aceasta avusese loc pe când mai trăiau, iubiții părinți cărora le datorești viața.

Dacă nu mă înșel am avut plăcerea să vorbesc cu preast. Diale mamă acum două luni când s'a pus la cale sărbătoarea cea frumoasă din sala școlii politehnice boheme și dacă într'adevăr a fost așa, nu po-

Ce pierderi i-a pricinuit României războiul?

Cunoscutul prof. N. Iorga, se jalește într'un articol de gazetă, cu mari păreri de rău, despre pierderile îndurate de țara întreagă, din cauza războiului nenorocos, în care a fost aruncată și punând titula „Ne pierd neamul“ zice astfel:

„Numărul morților, nu se mai socotea, în oaste și în afară de dânsa. „Monitorul“ publică neconținut liste zilnice de pierderi, tot așa de grele ca ale unor lupte pierdute. Se crede, de persoane care nu vorbesc ce nu este adevărat, că la optzeci de mii de oameni au căzut jertfă tifosului. Prin lagărele din mijlocul zăpezilor trupe întregi, cete întregi de tineri recruți mureau, se topeau, unul culcându-se lângă trupul celuilalt ca să se odihnească odată de atâtea suferinți. La spitale soseau căruțele pline de soldați încremeniți, pe cari îi luau ca pe niște bucăți de lemn. Odăile erau pline, și pe sub paturi, de cei cari zăceau unii peste alții, amestecându-și în sfântă răbdare tăcută, agoniile (moartea). Nu se mai găsea nici lemn pentru sicrie și morții goi erau aruncați în șanțurile ce se prelungeau fără sfârșit dealungul cimitirelor. Moartea aștepta în cocioabele neîncălzite, în băcăile de adăpost, în colțul stradelor. Și erau sate unde rămăseseră numai copii, cari umblau răzleți cerșind, și altele unde mamele duceau la Ruși fete de doisprezece ani, ca să aibă o pâine în schimb pentru trupușorul lor“.

Ce află Pesti Hirlap din București.

Din București se scrie următoarele lui „Pesti Hirlap“:

„Precum s'a mai scris pacea pregătitoare cu România a fost iscălită Marți seara la ora 8, în castelul principelui Știrbey din Buftea. Imputerniciții români au sosit la castel abia seara, după ora 7 și erau în număr de patru, anume: Ministrul de Justiție Argetoianu, generalul Lupescu, fostul ministru Papiniu Burghiele, director al ministerului de externe, și colonelul Mircescu, fost imputernicit militar pe lângă ministrul român la Berlin și care până la intrarea României în războiu, era în marele sfat războinic al împăratului Wilhelm. A fost mult timp pe frontul de apus și pe cel de

team să bănuiesc, că puțină vreme după aceea are să părăsească Praga în acest hal jalnic.

Așa este viața noastră a tuturor de pe fața pământului: o umbră trecătoare, un fir de iarbă, care dimineața se ține drept legănându-se în voia vântulețului mângâietor, ca seara să cadă sub loviturile nemiloase ale coșășilor și să se ofilească ca toate tovarășele ei.

Iartă-mă, Te rog, că m'am cam întins cu vorba, poate mai mult de cât se potrivește la un asemenea prilej: vestea jalnică m'a găsit se vede tocmai în momentul când îmi veni dor de vorbă românească.

Re'noind rugarea să binevoiești a fi convins că iau parte sinceră la înfristarea Diale

iscălesc al Diale devotat

Dr. Ioan Urban Iarnic

Praga, 8 Martie 1917.

răsărit. Argetoianu era unul din cei mai de seamă bărbați din partidul care îndemna România să intre în război și unul dintre cei dintâi cari au înapoiat împăratului Franz Josef toate medaliile austro-ungare. Un sfert de ceas după sosirea trimișilor români, contractul de pace era iscălit. Cât de curând regele Ferdinand va numi pe împu-terniciții însărcinați cu încheierea păcii întregi, de aceea s'a produs o mică întrerupere în mersul sfătuirilor de pace.

Politicianii români, cari au rămas în București, nu se amestecă în mersul tratativelor, ci voiesc ca cei-ce au declarat războiul, să-l și isprăvească tot ei. Așa fiind, guvernul Averescu va rămâne la putere numai până la sfârșirea învoielilor de pace, apoi va urma un guvern Marghiloman, care este ținut azi ca omul viitorului. Mai este de însemnat și faptul că generalul Averescu n'a fost de față la iscălirea contractului de pace. — Din partea Ungariei erau de față la sfătuire: Frid. Wimenersberg consilier al ministerului de comerț, Kunossy Ödön, secretar al ministerului de comerț, Robert Dubrowsky, consilier al ministerului agriculturii. Se mai așteaptă sosirea d-ilor: Carol Végh consilier de Curte, directorul Societății ungare de călătorie pe apă, trimis de către ministrul de comerț Sztérényi, spre a apăra în cursul sfătuirilor însemnatele interese ungare. Mai sunt aci și dr. Henric Gonda, consilierul ministerial, șeful biroului pentru gazete, trimis fiind de către prezidentul miniștrilor. La lucrări ia parte și imputerniciții unguri, cari fac parte din delegația austro-ungară adăogată pe lângă comandamentul militar german.

Sfătuirile de pace au adus viață nouă în București. Pe străzi este vie mișcare și multe uniforme noi, între cari văd pe contele Czernin în uniformă de major. Contele Czernin locuiește în strada Polonă, în palatul întocmit pentru împăratul Wilhelm, atunci când se aștepta vizita lui la București.

Sfătuirile de pace cu România sunt prietenoase.

Gazeta „Neue Freie Presse“ scrie că: dela o persoană care cunoaște bine mersul sfătuirilor de pace din București, a primit vestea că D. Argetoianu, ministrul de justiție român, care a plecat Sâmbătă la Iași, a arătat guvernului român condițiile (cerințele) economice ale celor patru puteri aliate, cari au fost aduse la cunoștință în ședința prezidată de Toncev, la Cotroceni.

Mercuri s'a întors d. Argetoianu cu noi imputerniciri din Iași, la Cotroceni, unde a reinceput sfătuirile, și se pune la cale afacerea Dobrogei. Însemnat e faptul că ședințele de până acum au luat un curs aproape prietenesc, și nu s'au produs nici un fel de certuri ca la Brest-Litovsk. Și delegații români au un glas împăciuitoare, deși cererile noastre economice, întâlnesc o vie împotrivire la români.

În cercurile imputerniciților puterilor centrale domnește multă bucurie, și se crede că mai trebuie să se ție cel mult patru ședințe pentru a se ajunge la pace.

— Se vorbește apoi foarte mult în cercurile politice despre cererile României cu privire la Basarabia. În privința aceasta, se spune chiar că în mare nu e nimeni contra acestor dorințe,— întru cât privește ținuturile locuite de populația română.

Nu mai sunt trupe române pe pământ Unguresc.

Șeful comănduirii austro-ungare vestește următoarele:

Românii au golit acum și cea din urmă fâșie de pământ ce au mai ocupat-o din pământul austriac și ungar. Partea de răsărit a monarhiei este dar astfel pe deplin liberată, după trei ani și jumătate de cea mai grea povară de războiu.

Să luminăm poporul.

In șirul celor cu dragoste pentru pro-pășirea culturală a poporului nostru, nu numai cu vorbe ci prin fapte grăitoare, a intrat asemenea lângă alți binefăcători, medicul Dr. N. Comșa din Săliște internat la Csepreg, și avocatul Dr. Sever C. Dan din Moci, internat la Veperd, cel dintâiu abonând 2 numere din „Gazeta Poporului“ pentru a se trimite gratuit la ostași ce zac în spitale îndepărtate, iar cel din urmă 2 numere și jumătate tot cu același scop. Mulțumindu-le din suflet în numele acestor cetitori, cari vor afla din cuvintele noastre cine sunt binefăcătorii lor, dorim ca să se găsească încă mulți, ce-și vor trimite deopotrivă darurile pentru sporul de pricepere al celor ce-așteaptă în mari depărtări slovă românească pe înțelesul poporului.

Invitare la abonament.

Biruind cu multă nevoință greutatea mare, ce ni se așezau de-acurmezișul în drum, la înființarea și alcătuirea „Gazetei Poporului“, sprijiniți fiind în niziunța noastră de-a lumina poporul, cu învățătură, de mic și mare fără deosebire cu jertfă de bani și de sfat înțelegător, — ne-a reușit să zidim temelii tari, pe cuprinderea cărora să se sprijinească în viitor casa noastră. Mari sunt cheltuielile și înzecite se înalță piedecile în fața celor ce-și taie cale cu cuvântul scris, în popor. Pentru aceea nu ne-am mirat de multele plângeri ce ni s'au fost trimis din felurite părți, unii spunându-ne că n'au primit un număr sau altul al gazetei, iar alții ridicând glas împotriva faptului că nu pot avea foaia pe masă Dumineca îndată după-ce se reîntorc dela sfânta biserică. Se poate că mulți au avut dreptate, dar așisderea sunt atâția și dintre aceștia mulți, cari nu s'au gândit, că pentru trimțterea regulată a gazetei, se cere, ca adresele să fie tipărite, abonenții introduși în protocol, și un mare număr de ființe, cari să ducă la îndeplinire marunțișurile de trebuință la tot lucru de acest fel. Astazi suntem pe gâtatul celor dintâiu greutatea, și dupăcum va lua în seamă nece om, numele abonenților se înșiruesc tipărite curat pe hârtie. Din pricina aceasta atât trimțterea cât și tipărirea „Gazetei Poporului“, s'a înlesnit cu mult, așa că vom putea mulțumi de acum înainte chiar și pe cei mai zeloși și nerăbdători dintre toți cetitorii și prietenii noștri.

Dar deoarece buna rânduială se poate ține la o foaie numai atunci, când și cei-ce o răsfoiesc au datina să-și plătească regulat abonamentul, îndată cât vine so-

rocul și plinirea timpului, apropiindu-se sfârșitul celui dintâiu sfert de an, cu 1 Aprilie 1918 deschidem și noi o nouă chemare la plată. Rugăm deci pe toți aceia cari ni-au trimis numai 4 cor. de probă pe un sfert de an, să binevoiască a pune pe poștă și rezistanța rămasă, pentruca să nu ne silească prin întârziere a le opri pentru un timp punerea pe poștă a gazetei.

Costul abonamentului pentru „Gazeta Poporului“ rămâne și în viitor

Pe un an 15.— cor.

Pe o jumătate de an 7.50 cor.

Pe 3 luni 4.— cor.

Cererile precum și banii să se trimită la: „Gazeta Poporului“ în Sibiu (Nagyszeben).

Economie.

Râia la animale.

(Râia cailor). (Fine).

Am ales metodele mai ușoare, cu leacuri pe cari fiecare și-le poate cumpăra din farmacie, nefiind veninoase și singur și-le poate și pregăti.

1. Fiertură de tăbac cu săpun și formalin. Aceasta se pregătește în modul următor: iai 1 chilogram de tăbac ordinar și îl fierbi în 15 litre de apă o jumătate de oară, fiertura de tăbac o toarnă într'o vadră, iar la fiertura asta adaugi 10 litre de apă săpunată și o amesteci bine (apa săpunată să face în modul următor; luăm 1 chilogram săpun de kalium pe care-l fierbem deosebit în 10 litre de apă, la fierturile amestecate bine toarnă încă 1 chilogram de formalin. Adecă avem medicina sau leacul

contra râiei, care face cam 24—26 litre, și putem spăla odată 8—10 cai.)*

Cu leacul ăsta frecăm bine contra părului, întreg trupul calului râios. După 8 zile repetăm tot așa și după alte 8 zile încă odată. După ce frecăm calul cu leacul amintit, un timp oare-care va fi neliniștit, îl va pișca medicina, dar asta nu are nici o însemnătate. Nu-i bine să fie mulți cai unși cu leacul acesta în grajd, pentrucă gazul de formalin îi va neliniști.

Leacul e ieftin și bun pentru cai îngrijiți bine și nutriți cum se cade. Înainte de a se întrebuița leacul, întreg trupul calului să se spele bine cu apă caldă și cu o sdreață uscată și curată să se svânteze bine până se uscă pielea.

2. Formalin cu săpun. Se pregătește în modul următor: 100 grame săpun de

*) Dacă avem numai un cal râios, atunci din fiecare luăm numai a 10-a parte adecă 100 grame tăbac fiert în 15 chilgr. apă; 100 gr. săpun de kalium în 1 chilgr. de apă și 100 gr. formalin.

Rusia nouă.

Chipul din gazeta de azi, înfățișează harta (icoana) Rusiei, cu hotarele ei cele nouă. Pacea dela Brestlitovschi a înfăptuit mari schimbări în lăuntrul ei, iar statele nou înființate și despre cari am vorbit adeseori, sunt însemnate cu linii groase și negre, pentru de-ale putea oricine deosebi și pe hârtie unele de altele.

Kalium îl fierbem în 750 grame de apă, după ce s'a răcit, pătura de săpun ce se adună deasupra apei o depărtăm și la apa astfel rămasă adăugăm 100 grame formalin, după ce am amestecat bine mai adăugăm 200 grame de apă. Tot la 5 zile se va spăla bine, contra părului, întreg trupul; spălarea se va face de 3—4 ori. Leacul descris e măsură numai pentru un cal.

3. Să poate întrebuința ca și la oameni **Karbolineum**, cu care să îndatinează a-se unge stâlpii și scândurile și anume luăm 50 grame Karbolineu ordinar și amestecăm cu fierțură de săpun (60 grame săpun de casă fierț în 1 litră de apă) până se face o emulsie fină. Cu emulsia asta de 4 ori frecăm întreg corpul tot la 4 zile odată.

4. **Lapte de var.** Unii medici veterinari au întrebuințat ca leac laptele de var, cu care ung calul răios, și anume: au luat 100 grame var stâns, la care au adăus 2 litre de apă și după ce au amestecat bine până s'a făcut ca laptele, cu o perie au văruiț întreg calul. Trebuie să se bage de seamă să nu ajungă la pelița ochilor, gurii și a nasului. 3—4 zile văruițe peste tot trupul în fiecare zi, a 5-a zi se spală cu leșie moale, apoi o zi de hodină și din nou se începe văruierea ca mai sus. De 3—4 ori să se repeteze.

5. **Oleu de cerb** numit și oleu animalic puturos *cu vazelin*. Se va lua 50 grame oleu de cerb și 500 grame vazelin galbin, se vor amesteca cu o lingură de lemn tare într'o oală șmălțuită ori de tinichea (pleh) și cu unsoarea asta tot a doua zi se va unge întreg calul. Intreagă unsoarea trebuie împărțită în 4 părți și de 4 ori să se ungă. După ce s'a isprăvit unsoarea și l-ai uns de 4 ori lași calul 2 zile să odihnească, apoi cu leșie de coceni de cucuruz și cu cenușe îl speli bine și-l svântezi cu cărpe uscate. Dacă mâncărimea nu a încetat mai repetezi odată receta de sus.

6. **Flori de pucioasă.** Să ia o parte flori de pucioasă, o parte unsoare de porc și o parte oleu de olive (oleum olivarum), adecă fiecare parte să aibă aceeași greutate (200 grame), să vor amesteca apoi toate la olaltă într'o oală de tinichea și cu leacul făcut se va unge bine întreg trupul animalului. Peste o săptămână de se va mai scărpină, mai unge-l odată și lasă-l uns încă o săptămână întreagă, apoi tot a doua zi îl spală cu apă caldă și-l svântează bine.

Cu cât îl vei spăla mai adese, cu atât vei fi mai sigur că-l scapi de belea. Curățenia e mama sănătății, dătătoare de viață și aducătoare de bogății.

Mai sunt ele și alte metode de vindecă, dar fiind mai greu de folosit, ori conținând otrăvuri, nu e locul să-le descriu aici. Din cele spuse fiecare poate să-și aleagă unul și să-l urmeze, eu sunt convins că-i va reuși.

Înainte de a încheia trebuie să atrag atențiunea economilor încă la următoarele lucruri: îndatăce ai început a lecui un cal răios, așterne-i pae curate în fiecare seară, cele folosite dimineața le arunci lângă gunoiu la un loc și tot la 3—4 zile cu boii ori vacile le cari afară pe hotar și le arzi ori le bagi sub brazdă. Tot la 2 zile spală ieslea și podelele, apoi păreții grajdului din preajma calului răios cu leșie fierbinte. Nu uita să te speli bine pe mâni și spală și încălțările, ca să nu duci boala și la alți cai. Toalele ce le folosești la cai, precum și țesala și peria, apoi furca de fier și sapa

ori lopata, precum și hamurile le opărește mai de multeori, iar când ai isprăvit cu lecuirea și ți-a reușit bine, ridică podelele și gunoiul de sub ele îl curăță bine. După ce le-ai pus la loc, mai opărește-le odată și le văruițe bine, asemenea văruițe ieslea și păreții grajdului. Cumpără o jumătate litră Creolin și pune-o în un ciubăr mare plin cu apă, apa va căpăta o culoare alburie-surie și'n ea bagă-ți hamurile, mai spală încă odată toate cele înșirate de mai sus, iar la urmă apa asta o aruncă prin grajd că va nimici multe boale din el și-ți va cruța multe ostenele și parale.

Ocna-Sibiului

Pavel Tofan
medic veterinar militar.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 24 Martie.

Moartea zguduitoare a unui notar român. În săptămâna trecută un omor îngrozitor a curmat firul vieții notarului Ioan Lazar din Crocna (comitatul Aradului). Un soldat, care a venit în concediu acasă, cu numele Simion Bogdan din răsbunare l-a împuns cu baioneta de trei ori și astfel l-a omorât. Fapta aceasta a săvârșit-o nenorocitul Bogdan la un ospăț, la care a fost chemat și notarul Lazar. Când își petrecea nuntașii mai bine Simion Bogdan s'a sfădit cu un ficior și a început să-l bată. Notarul și cu ceilalți nuntași au sărit în ajutor ficiorului și l-au scos pe Bogdan afară. Acesta a eșit plin de mânie, s'a dus acasă de și-a luat baioneta și apoi s'a întors între nuntași. După cum au spus toți aceia, cari au fost de față, el s'a prins de notariu, ca să-l ațate. Notariu i-a spus, să stea pe pace, că de nu îl trimite iarăși la cătane, cum l-a mai trimis odată. Atunci Bogdan s'a aruncat asupra lui și l-a străpuns cu baioneta de trei ori, așa că notarul peste câteva minute a și murit. Ucigașului nu i-a părut rău de fapta s'a nici după ce a fost prins de jandarmi. Dinpotrivă a căutat prilej să se răzbune asupra notarului, care l-a trimis la cătane deși era scutit. Fiind soldat îl va judeca judecătoria militară din Timișoara.

Toată lumea a arătat o adâncă părere de rău față de notariu Lazar, care a lăsat după sine o soție nemângăiată. Prietinel nostru, dl C. Lazar jelește în răposatul pe fratele său.

Contele Tisza și partidul național. Vorbind despre chestia naționalităților din Ungaria, contele Tisza s'a rostit și despre pricina care l-a îndemnat să pertracteze cu partidul național român, acum patru ani. „El a spus, că n'a recunoscut nici odată partidul național român în acel înțeles, ca deputații naționaliști să fie aleși în comisiile parlamentului. Faptul acesta s'a întâmplat abia, când și deputatul Mihali a fost ales în comisia pentru votul universal. Dar ar fi fost o prostie să nu recunoști că este un astfel de partid. Dsa a spus și membrilor din comitet, cu cari a pertractat, că nu-i recunoaște ca reprezentanți chiemați ai poporului românesc. De aceea a și pertractat cu ei, ca să-i încerce de a-i scoate din politică, iar ținta sa de căpetenie a fost să stângă partidul național român.

Scăzământ în prețul nutrețului. Ministrul de agricultură a făcut un scăzământ cu privire al prețul nutrețului, hotărând vânzarea și cumpărarea așa precum urmează:

pro 100 Kg. fân nepresat 36 K. presat 42 Kor.; paie primăvăratice nepresate 24 Kor. presate 30 Kor.; paie de toamnă nepresate 18 Kor. presate 24 Kor.; pleavă 26 Kor.; coceni de cucuruz, cotoare de mătură de paie și trestie 20 Kor.

Repaosul duminical în măcelării. O ordinațiune a ministrului de comerț ungar, oprește, ca muncitorii angajați (întrebuințați) în măcelării, să fie siliți la lucru, adecă la vânzarea și împărțirea marfei sau a ține măcelăriile sau locurile deschise duminica, nici chiar atunci când stăpânul ar lucra singur, fără de ajutorul unui personal. Ordinațiunea aceasta intră în putere la 3 Martie. Totodată este oprită duminica vânzare de carne (bou, porc, oaie, capră și cal), mai departe carnea de sălbătăciune, pește și paseri în viață, proaspătă, tăiată sau în formă de conserve (afumată și sărată).

Fostul ministru Tisza și Români. Contele Tisza a ținut în zilele trecute o cuvântare cu privilegiul adunării comisiei (comitetului) pentru înfăptuirea legii celei nouă despre dreptul de alegător și a grăit despre Români în chipul acesta:

— N'am recunoscut nici odată partidul naționalităților, și nici nu le-am dat locuri în comitetele parlamentare. Numai acum a fost ales pentru întâia oară un membru al partidului național român în comisia parlamentară. (Adecă pe dl Mihali, care văzând însă că glasul nu-i va fi ascultat și-a dat mulțămintă). Dar ar fi și o politică de struț (struțul, această pasere mare și scumpă când e urmărită de vrăjmași și vede că nu-i scăpare își vără capul în câte o tufă și crede că așa va scăpa de prindere) de a nu se lua la cunoștință viața partidului naționalităților. De repetate-ori am declarat membrilor comitetului național român, că nu-i țin ca împuterniciții chiemați ai poporului român. Dar am intrat în legătură cu ei pentrucă am voit să încerc să scot partea națională din politică. Am voit să ajung la aceea, ca partidele naționalităților să înceteze să mai fie. Aprob declarațiunea ministrului de justiție, că trădătorilor de patrie trebuie să li se arate pumnul aprig, iar firilor patriotice din șirurile naționalităților — iubire frățească.

Bombardări din baloane și aeroplan. În timpul din urmă, multe gazete au adus știri despre groaznicele bombardări săvârșite de Germani cu aeroplanul ori balonul, asupra orașelor Londra, Paris, Neapol (în Italia) și altele. Multe vieți omenești au fost nimicite cu aceste privilegii, și mari pagube s'au înfăptuit. Acum nici Italienii nu se mai simt siguri în țara lor, după ce un balon nemțesc a aruncat bombe grozave asupra Neapolului, oraș așezat tare în lăuntru țării. Pentru răzbunare Englezii au asvârlit asemenea granate asupra unui oraș german numit Coblenz. Iată cum s'a întâmplat lucrul: în zilele trecute, scriu englezii, am interpretat o nouă călătorie cu aeroplanul în Germania. Cu prilejul acesta am atacat fabricele, gara și marginele orașului Coblenz dela îmbucătura râului Mosel în Rin. În tot locul am înfăptuit mari explozii, dar mai cu seamă o bombă ce-a căzut în partea de apus a orașului a pricinuit mari stricăciuni. După ce ne-am luptat cu aeroplanul dușman, ne-a reușit să ne întorcem sănătoși îndărăt... E grozav, zicem și noi cei dela gazetă, că omenirea își întrebuințează mințile și însușirile alese, pentru fapte drăcești, pe cari nici fiarele nu cutează a le face.

Asentare nouă a celor născuți din 1894—1899. Cei obligați (indatorați la gloate din anii 1894 până la 1899, sunt chemați la o nouă asentare. Anunțarea (meldeluirea) trebuie să se facă între 18 și 23 Martie, la oficiul comunal (primăria) din locul de unde se ține tot omul. Asentarea se va întâmpla în 11 Aprilie.

Prelungirea concediului (urlaubului) pentru ostași. Pentru de a nu se întâmpla neînțelegeri în privința aceasta, ministrul de războiu aduce la cunoștință, că concediul prelungit (urlaubul) dat ostașilor pe timp de 14 zile, are preț (valoare) numai pentru acele cătane, al căror concediu s'a isprăvit în 10 Martie sau în altă zi mai înainte. Pentru aceia dintre ostași, cărora li se sfârșește după 10 Martie, ordinațiunea aceasta nu are putere.

Germanele și ofițerii dușmanului. O gazetă germană din Frankfurt, scrie următoarele: De multe-ori femeile din orașul nostru au încercat să se pună în legătură cu ofițerii prizonieri ai dușmanilor noștri, și le-au aruncat felurite lucruri. Dar deoarece paza este foarte strictă, toate încercările au fost oprite, și vinovatele cari fac parte din toate păturile locuitorilor orașului și de toate vârstele, au fost iscodite și date pe față. Până acum poliția nu a făcut altceva, decât a dat aspre porunci de oprire împotriva acestui fapt, deoarece-oc socotea că pricina lui nu poate fi alta, decât o neînfrântă dorință după noutăți și curiozitatea (pofta de-a ști toate) femeilor. Pe viitor însă, vor fi aplicate (date) cele mai aspre pedepse și înfierări în fața lumii, pentru toate acele ființe, cari sunt așa de nerușinate încât fac ochi dulci vrăjmașilor noștri, până când pe câmpul de luptă se varsă atâta sânge nemțesc pentru apărarea împotriva poftii de răsunare și de câștig a acelorași dușmani.

• Intâmplarea aceasta cetindu-o, ne vin în minte și multele vești urâte ce ne sosesc la redacție de pe satele noastre, unde, femeile ostașilor români, fac ochi dulci, ce-i drept nu dușmanilor, dar rup sfințenia legăturii de căsătorie încheiată în fața altarului, viețuind în concubinaj și prietenie cu ființe cari și-au uitat de sine și de mult li s'a tocit simțul de cinste! Este greu să dăm pe față aceste nume, ce ni s'au trimis spre publicare, ca să le afle lumea întreagă păcatul. Nu se cuvine ca până când bărbații greu încercați în ploaia gloanțelor își implinesc datorința, femeile să schimbe cinstea pe rușine! În caz de lipsă însă ne vom vedea și noi siliți, să luăm aspre măsuri pentru vindecarea urâtei boale, ce-a început să ne bântue.

Moaștele sfântului Dumitru din București. Ziarul „Az Est” aduce știrea, că într-o noapte furtunoasă din luna Februarie, niște făptuitori lipsiți de Dumnezeu au furat sicriul de argint cu moaștele Sfântului Dumitru, care se păstra în biserica sfintei mitropolii din București. Indată s'a pornit cercetare și s'a constatat că sicriul furat a fost transportat pe un automobil. Autoritățile germane din București au trimis pe urma făptuitorilor jandarmi germani, cari a doua zi au și găsit sicriul cu moaștele sfântului. Se spune că sicriul a fost adus la locul lui cu mari ceremonii. Insuși mareșalul german Mackensen, împreună cu statul major, au ieșit la marginea orașului întru întâmpinarea sicriului, pe care l'a însoțit apoi până la biserica sfintei mitropolii. Locuitorii Bucu-

reștilor au mers în procesiune pe urma sicriului și la toate bisericile s'au tras clopotele în tot decursul procesiunii. Mareșalul Mackensen prin purtarea lui plină de respect față de credințele poporului, a câștigat inimile publicului bucureștean.

Nu se spune, cine au fost făptuitorii furtului; se spune numai atâta, că și bulgarii au mare cinste față de Sfântul Dumitru.

Un mare canal (râu) dela marea baltică și până la marea neagră. Precum se vestește, magistratul orașului nemțesc Lübeck a ținut sfat cu bancherii (bogătanii) orașului Riga, pentru lucrarea planului de-a se săpa un canal (râu) de-o înșămătate ne mai pomenită până astăzi. Este vorba să se lege două mări una de alta, cea nemțescă cu marea neagră, pentru înlesnirea circulației (umblării) vapoarelor, și anume dela Riga până la Cherson. Râul acesta ar scurta drumul pe care-l face petrolul dela Batum în Asia mică și până la Hamburg, cu 3000 de km. Toți oamenii mai înșămnați ai Germaniei, primesc cu plăcere vestea aceasta așa încât sunt mari nădejdi de-a vedea înfăptuită și minunea asta.

Cum merg treburile în orașul New-York? Darea de seamă (statistica) mai nouă asupra orașului american New-York, spune următoarele: Biserici se află în New-York 1600, teatre 250, spitale 102 cu 21,800 de paturi, 192 de parcuri (grădini de plimbat pentru ori-și cine), și 1500 de hoteluri. Școlile sunt cercetate de 800,000 de elevi, în cari propun (învață) 20,000 de învățători. Liniile ferate pe teritorul (cuprinsul orașului) New-York, au o întindere de 70,000 km. Numărul mijlociu al călătorilor, cari sosesc zi de zi în orașul acesta se ridică la 300,000. Tot la câte 30 de minute (1/2 cias) se înființează câte o nouă prăvălie. Mai departe s'a socotit că în toată clipa (secunda) sosește în New-York câte 4 străini din altă țară, iar în anul 1913 se dedea jos din vapoare câte un emigrant (om ce-și părăsește locul și merge în altă țară) tot la 47 de secunde. Tot la 5 secunde sosește câte un tren, la fie-care 10 minute este câte cineva arestat (închis), tot la 16 minute se naște câte cineva, la tot a 27 minută moare o ființă omenească, la câte o jumătate de cias se mărită ori se însoară un fecior ori o fată, la câte 2 ciasuri se începe zidirea unei case nouă, tot la câte 3 ciasuri izbucnește câte un foc, tot la câte 2 ciasuri se întâmplă câte o nenorocire cu sfârșit de moarte. Tot la câte 8 ciasuri (semn bun) se întâmplă câte o despărțire de căsătorie (divorț). Un lucru, bineînțeles nu ne spune statistica, și anume cam la câte minute ne bunește câte cineva...

Ținuturile cucerite de puterile centrale. Până-ce nu s'a început încă înaintarea trupelor înfrățite ale puterilor centrale acum mai pe urmă în Rusia, țările acestea avea cucerite cu totul 600.000 de km. pătrați. Pentru ca să fie stăpână și antanta pe o așisderea lărgime de pământ cucerit, ar fi trebuit să cuprindă întreagă Germania, și pe lângă aceasta niște limbi de pământ cam de mărimea Belgiei și a Holladei. Cifra aceasta mare de pământ câștigat cu armele, ne dovedește reușita minunată a puterii de cuprindere a țărilor aliate: Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia.

Salonul de pălării HANNA ADLEFF

Sibiu, Honterusgasse Nr. 8.

Am adus, alese fiind de mine, cele mai frumoase, elegante și mai nouă

Modele originale Vieneze de pălării

și invitat pe stimatele Doame cu toată onoare să binevoiască a mă cerceta pentru vedere și alegere. 2—3

Avis!

„ECONOMUL” institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.

Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.

Reserve: Patru sute de mii coroane.

Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri cu etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole.

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani” și „Un orfelinat de fete, victime ale războiului. 2

AVIZ.

În cursul lunei Martie c. — ținând cont de progresul timpului — reapare la Cluj — lunar — sub direcția unui comitet recrutat dintre scriitorii noștri de valoare

„Orientul Român”
revistă politică, socială și economică.

Abonamentul pe un an Cor. 36— pe 1/2 an Cor. 18— iar numerii singuratici să vor vinde cu Cor. 3— și se pot comanda separat.

Abonamentele rugăm a se trimite la administratorul revistei: dl Traian Roman, Cluj—Kolozsvár Báthori ú. 1 sz. 1—1

De vânzare.

Cepșoară „Arpășică” se află de vânzare. A se întreba în strada Cisnădiei Nr. 30. Pentru negusori cu preț convenabil. 1—3

Publicație

Societatea „Consortium“ din Királyhalma (Nagyküküllő)

aducem la cunoștință că în **1918 April 8 st. n.** își ține:

Adunarea gen. de primăvară și prin aceasta își concheamă și membrii.

Obiectele:

1. Modificarea statutelor, revizuirea rațiocinelor, alegerea comitetului, a funcționarilor și propuneri.

Királyhalma, în 6/III 1918.

2-2 Direcțiunea societății.

Anunț de căsătorie.

Sunt o fată **inteligentă**, de 29 ani, din familie bună. În lipsă de cunoștință caut pe această cale cunoștința unui funcționar român. Poate fi **văduv chiar și copii se aibă**. Zestre nu am, dar sunt o fată serioasă și econoamă bună. Doritorii sunt rugați a se adresa la redacția Gazeta Poporului sub numele de **Viorica**.

1-3

Prăvălie românească de galanterie

I. Gruia

Sibiu, Burgerg. (Str. Ocnei) 6

recomandă Onor. public românesc prăvălia sa de galanterie, jucării și mărunțisuri.

Vânzare en gros și en detai.

Mare asortiment în oglinzi de diferite mărimi, portofele (bughelare), bricege, broșe, mărgelile, inele, tabacheri, port-vizite etc. etc.

Mare depozit de hârtie de scris în toate mărimile și culorile, precum și bogată alegere în hârtii decorative pentru dulapuri.

Rame de fotografii în diferite forme și mărimi! 8

Toate mărfurile se vând cu prețuri curente la

prăvălia universală

I. GRUIA

Sibiu—Nagyszeben, Str. Ocnei Nr. 6

Pictură bisericească și portrete

Aduc la cunoștință On. Public, că după un timp lung și greu întorcându-mă iarăși în mijlocul familiei, primesc în lucrare orice **pictură în oleu**, în special **bisericească**: iconostase, icoane în orice mărimi, **cruci**, reparaturi a tot felul de icoane și înori de iconostase.

După fotografiile bune lucrez portrete până la mărimea
naturală în creion (Confé) și în oleu.

: Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire :

Cerând sprijinul Onoratului Public românesc, semnez cu stimă:

Nicolae Baci, pictor

Agârbiciu-Szászegerbegy (Nagyküküllő megye).

4-6

Anunț de căsătorie.

Un tinăr în vârstă de 24 de ani pantofar care a învățat meseria în București scutit de serviciul militar, dorește căsătorie cu o domnișoară sinceră și cu ceva avere La dorință să se alăture și fotografia.

Cei interesați să se adreseze la acest ziar, sub numele „Pomul verde“.

Pentru răspuns să se pună și mărci postale. 2-3

Un june țaran harnic.

De pe lângă Arad, în etate de 21 de ani cu o avere în pământ de peste **100 mii cor.** caută o fată țarancă în etate până la 21 ani cu o avere de cel puțin **50—60 mii cor.** harnică, din părinți buni. Oferte și fotografia să se trimeată la Adm. Gazeta Poporului sub numele **Tânărul**. 1-3

Se caută spre cumpărare:

100—150 Oi de prăsilă, care vor să fete în primăvară.

1 Păreche de namuri de trăsură (Nemțești). 3-5

1 Car în stare bună, tare, pentru 2 cai, fabricație din Sibiu sau jur.

1 Jiț de piele cu federe (arcuri).

Adresa la administrația foii „Gazeta Poporului“ sub deviza „Moșie.“

Cumpărați și cetiți

Călindarul de buzunar

pe anul 1918.

Scos de Tip. „Poporul Român“ din Budapesta.

Cel mai elegant și mai draguț calendar apărut anul acesta, de folos pentru soldați, economi, tineri, studenți, preoți, învățători, cuprinzând un bogat material literar, poezii din război, povești, nuvele, îndrumări, măsuri și legi noi, despre ajutorul de stat, despre scumpirea biletelor de tren, despre noile ordinațiuni date de guvern în chestia bucatelor, creșterii porcilor, cari soldați pot fi retrași de pe front, sosirea trenurilor, câți alegători români vor fi în Ardeal. Apoi povestiri de toată frumusețea: „Prescurile Palagiei“, de d. Septimiu Popa; „Inelul țiganului“; Poezii: „Viața“; „Mi-e frate“. „S'a dus a mea mândruță.“ Sfaturi practice pentru economi și soldați. Multe chipuri. Prețul numai 1 cor. 30 cu porto cu tot.

Comandați cât de iute, altfel se vând toate, — la „Poporul Român“, Budapesta, VII., Ilka-utca 36. 4-10

Abonați „GAZETA POPORULUI“!

foaie politică și culturală întocmită cu deosebire pentru trebuințele țaranului român dela noi.

Abonamentul costă:

Pe un an . . . . . 15 cor.
Pe o jumătate de an . . . . . 7 cor. 50 fl.
Pe 3 luni . . . . . 4 cor.

Prețul unui număr 30 fl.

Săteni și ostași abonați
„GAZETA POPORULUI“!

Administrația: Rosenanger Nr. 14
(Strada Peștilor)